

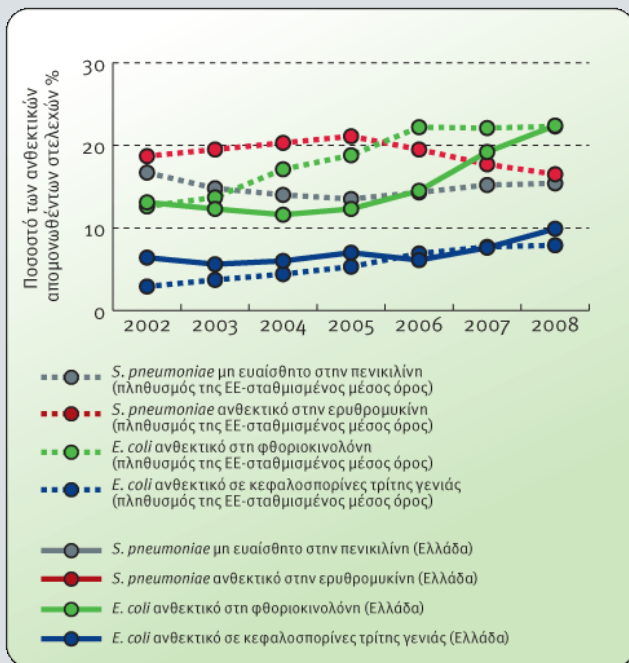
Αντοχή στα αντιβιοτικά

– Στοιχεία και διαγράμματα

Δεδομένο #1

Η αντοχή των βακτηρίων στα αντιβιοτικά αποτελεί ένα πρόβλημα στον τομέα της δημόσιας υγείας που αποκτά όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις στην Ευρώπη [1, 2]. Η αντοχή των βακτηρίων στα αντιβιοτικά είναι συχνά υψηλή και βαίνει αυξανόμενη. Σε πολλές χώρες, τα ποσοστά αντοχής των βακτηρίων έχουν υπερδιπλασιαστεί κατά τα πέντε τελευταία έτη.

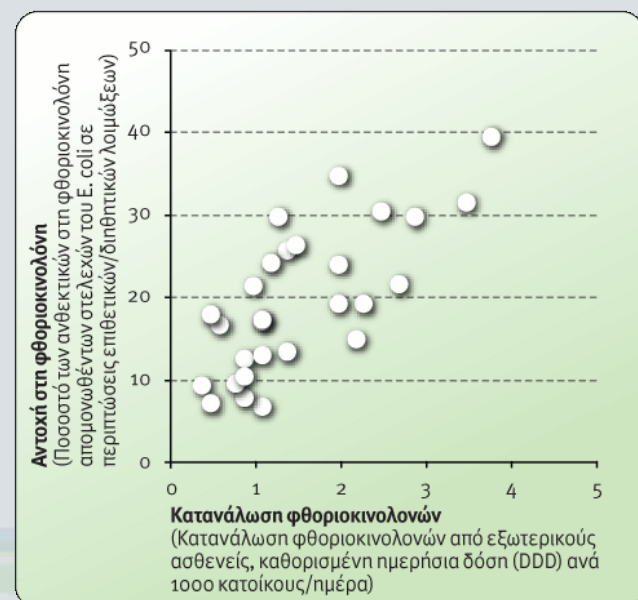
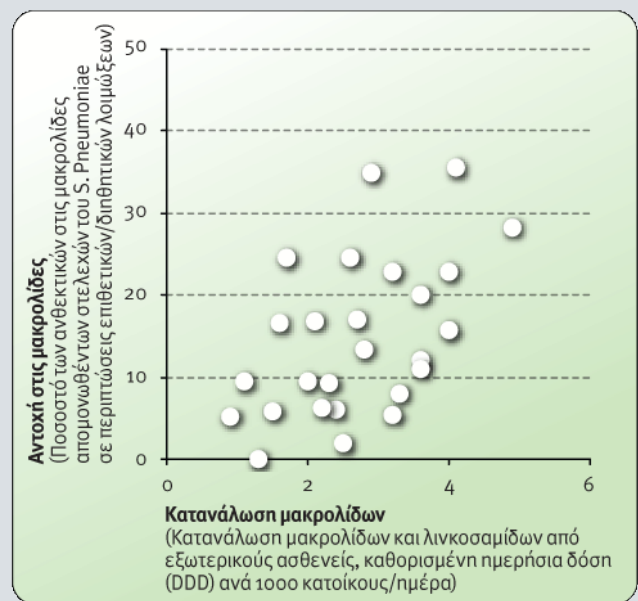
Η αυξανόμενη αντοχή των βακτηρίων στα αντιβιοτικά διακυβεύει την αποτελεσματικότητα των αντιβιοτικών τόσο τώρα όσο και στο μέλλον.

Σχήμα 1. Τάσεις αντοχής των βακτηρίων στα αντιβιοτικά (επιθετικές/διηθητικές λοιμώξεις), 2002-2008. Πηγή: EARSS, 2009 [3].

Δεδομένο #2

Η έκθεση στα αντιβιοτικά προκαλεί την εμφάνιση αντοχής σε αυτά [4]. Η συνολική ποσότητα αντιβιοτικών που καταναλώνει ένας πληθυσμός, καθώς και ο τρόπος κατανάλωσής τους, αποτελούν παράγοντες ανάπτυξης αντοχής των βακτηρίων στα αντιβιοτικά [5, 6].

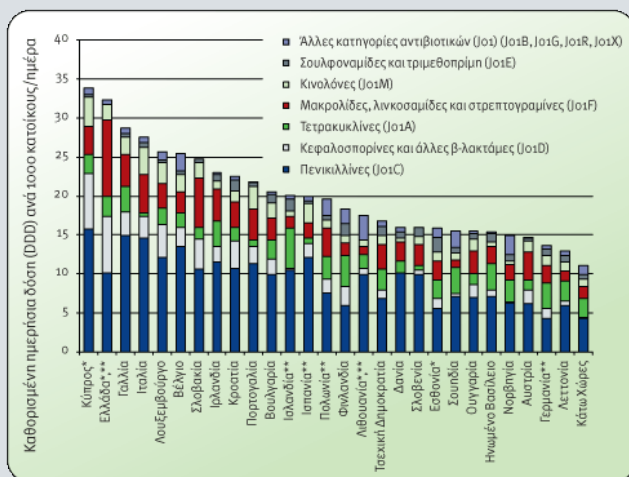
Σχήμα 2. Σχέση μεταξύ κατανάλωσης αντιβιοτικών και αντοχής στα αντιβιοτικά, 2007 (ή άλλη μεταγενέστερη χρονιά, κάθε σημείο δεδομένων αντιπροσωπεύει μία χώρα) [3, 7]

Αντοχή στα αντιβιοτικά

– Στοιχεία και διαγράμματα

Δεδομένο #3

Η συνταγογράφηση και κατανάλωση αντιβιοτικών διαφέρει μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών [7, 8]. Το 80 έως 90% όλων των συνταγών αντιβιοτικών προέρχεται από την πρωτοβάθμια περίθαλψη και αφορά κυρίως λοιμώξεις της αναπνευστικής οδού [5, 9].

Σχήμα 3. Κατανάλωση αντιβιοτικών από εξωτερικούς ασθενείς σε 28 ευρωπαϊκές χώρες το 2007 (καθορισμένη ημερήσια δόση (DDD) ανά 1000 κατοίκους την ημέρα). Πηγή: ESAC, 2009 [7].

*Συνολική χρήση, περιλαμβανομένων των νοσηλευόμενων ασθενών, για την Κύπρο, την Εσθονία, την Ελλάδα και τη Λιθουανία. **Δεδομένα του 2006 για τη Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία και Λιθουανία, δεδομένα του 2005 για την Πολωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο. ***Δεδομένα απόδοσης εξόδων, στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι πωλήσεις μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων στην Ισπανία.

Δεδομένο #4

Το κλειδί για την επιτυχία είναι η επικοινωνία με τους ασθενείς.

Οι μελέτες δείχνουν ότι η ικανοποίηση των ασθενών της πρωτοβάθμιας περίθαλψης εξαρτάται περισσότερο από την αποτελεσματική επικοινωνία παρά από τη συνταγογράφηση αντιβιοτικών [10-12], καθώς και ότι η χορήγηση αντιβιοτικών για λοιμώξεις του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος δεν μειώνει τον αριθμό επακόλουθων επισκέψεων στον γιατρό [13].

Οι ιατρικές συμβουλές επηρεάζουν την αντίληψη και τη στάση των ασθενών απέναντι στην ασθένειά τους, καθώς και την εντύπωσή τους ότι χρειάζονται αντιβιοτικά, ιδιαίτερα όταν οι ασθενείς ενημερώνονται για την αναμενόμενη πορεία της ασθένειας, τον πραγματικό χρόνο ανάρρωσης και τις στρατηγικές αντιμετώπισής της από τους ίδιους τους ασθενείς [14].

Οι επαγγελματίες της πρωτοβάθμιας περίθαλψης δεν χρειάζεται να αφιερώνουν πολύ χρόνο σε συζητήσεις και συμβουλές για εναλλακτικές λύσεις στη συνταγογράφηση αντιβιοτικών. Οι μελέτες δείχνουν ότι κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει στο πλαίσιο της μέσης διάρκειας μιας ιατρικής επίσκεψης, διασφαλίζοντας παράλληλα έναν υψηλό βαθμό ικανοποίησης του ασθενή [9, 15, 16].

Παραπομπές

- [1] European Antimicrobial Resistance Surveillance System. EARSS Annual Report 2007. Bilthoven, Netherlands: National Institute for Public Health and the Environment, 2008. http://www.rivm.nl/earss/result/Monitoring_reports/. [2] Cars O, Högborg LD, Murray M, et al. Meeting the challenge of antibiotic resistance. *BMJ* 2008;337:a1438. doi: 10.1136/bmj.a1438.
- [3] European Antimicrobial Resistance Surveillance System (EARSS). Interactive database. <http://www.rivm.nl/earss/database/>. [4] Malhotra-Kumar S, Lammens C, Coenen S, Van Herck K, Goossens H. Effect of azithromycin and clarithromycin therapy on pharyngeal carriage of macrolide-resistant streptococci in healthy volunteers: a randomised, double-blind, placebo-controlled study. *Lancet* 2007;369:482-90. [5] Goossens H, Ferech M, Vander Stichele R, Elseviers M; ESAC Project Group. Outpatient antibiotic use in Europe and association with resistance: a cross-national database study. *Lancet* 2005;365:579-87. [6] Guillemot D, Carbon C, Balkau B, et al. Low dosage and long treatment duration of beta-lactam: risk factors for carriage of penicillin-resistant *Streptococcus pneumoniae*. *JAMA* 1998;279:365-70. [7] European Surveillance of Antibiotic Consumption (ESAC). http://app.esac.ua.ac.be/public/index.php/en_gb. [8] Mölstad S, Lundborg CS, Karlsson AK, Cars O. Antibiotic prescription rates vary markedly between 13 European countries. *Scand J Infect Dis* 2002;34: 366-71. [9] Cals JWL, Butler CC, Hopstaken RM, Hood K, Dinant GJ. Effect of point of care testing for C reactive protein and training in communication skills on antibiotic use in lower respiratory tract infections: cluster randomised trial. *BMJ* 2009;338:b1374. doi: 10.1136/bmj.b1374. [10] Butler CC, Rollnick S, Pill R, Maggs-Rapport F, Stott N. Understanding the culture of prescribing: qualitative study of general practitioners' and patients' perceptions of antibiotics for sore throats. *BMJ* 1998;317(7159):637-42. [11] Kallestrup P, Bro F. Parents' beliefs and expectations when presenting with a febrile child at an out-of-hours general practice clinic. *Br J Gen Pract* 2003;53(486):43-4. [12] Macfarlane J, Holmes W, Macfarlane R, Britten N. Influence of patients' expectations on antibiotic management of acute lower respiratory tract illness in general practice: questionnaire study. *BMJ* 1997;315(7117):1211-4. [13] Li J, De A, Ketchum K, Fagnan LJ, Haxby DG, Thomas A. Antimicrobial prescribing for upper respiratory infections and its effect on return visits. *Fam Med* 2009;41(3):182-7. [14] Rutten G, Van Eijk J, Beek M, Van der Velden H. Patient education about cough: effect on the consulting behaviour of general practice patients. *Br J Gen Pract* 1991; 41(348):289-92. [15] Cals JWL, Scheepers NAM, Hopstaken RM, et al. Evidence based management of acute bronchitis; sustained competence of enhanced communication skills acquisition in general practice. *Patient Educ Couns* 2007;68(3):270-8. [16] Welschen I, Kuyvenhoven MM, Hoes AW, Verheij TJM. Effectiveness of a multiple intervention to reduce antibiotic prescribing for respiratory tract symptoms in primary care: randomised controlled trial. *BMJ* 2004; 329(7463):431-3.